Komission ehdotus uusiutuvan energian direktiiviksi; U 5/2017 vp

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta 30.5.2018

Päivi Janka
Hallitusneuvos
TEM/energiaosasto

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Komission puhtaan energian paketti

- **Komissio julkaisi 30.11.2016 puhtaan energian paketin**
- **Paketti sisälsi 8 lainsäädäntöehdotusta**
  - Sähkömarkkinadirektiivi
  - Sähkömarkkina-asetus
  - Asetus sähkömarkkinaviranomaisten yhteistyöelimestä (ACER-asetus)
  - Sähkön toimitusvarmuusasetus
  - **Uusiutuvan energian direktiivi (ns. RED II; 2021-2030)**
  - Energiatehokkuusdirektiivi
  - Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi
  - **Hallintomalliasetus**

- **RED II:n neuvottelutilanne**
  - Neuvoston yleisnäkemys 18.12.2017
  - Euroopan parlamentin kanta 17.1.2018 (ensimmäinen käsittely)
  - Trilogit 27.2.208, 27.3.2018, 17.5.2018, 29.5.2018, viides mahdoll. kesäkuussa
  - Energianeuvosto 11.6.2018 (poliittinen ohjaus neuvotteluihin)
  - Puheenjohtajan (Bulgaria) tavoitteena saavuttaa sopu kesäkuun loppuun mennessä

Ehdotus uusiutuvan energian direktiiviksi (REDII)

- ***EU:n uusiutuvan energian sitova tavoite 2030 (27 %)***
- Yhteys Energiaunionin hallintomallia koskevaan asetusehdotukseen

Uusiutuvilla tuotettu sähkö ja sen tukeminen	**Pientuottajat ja uusiutuvan energian yhteisöt**	**Uusiutuva energia lämmitys- ja jäähdytyssektorilla**
Uusiutuva energia liikenteessä	**Bioenergian kestävyys**	**Alkuperätakuut, hallinnolliset asiat jne.**

Ehdotus uusiutuvan energian direktiiviksi (KOM (2016) 767 lopullinen); tavoitteet

- **Jäsenvaltiot varmistavat yhteisesti, että EU:n uusiutuvan energian osuus energian loppukulutuksesta on vähintään 27 % v. 2030**

- **Ei sitovia kansallisia tavoitteita, kukin jäsenvaltio asettaa uusiutuvan energian tavoitteet hallintomalliasetuksen mukaisessa kansallisessa ilmasto- ja energiasuunnitelmassa; Minimitavoite 2021 eteenpäin vuoden 2020 tavoite, Suomelle 38 %**

- **Neuvoston yleisnäkemyksen mukainen uusiutuvan energian tavoite = komission ehdotus (EU:n tavoite väh. 27 % v. 2030)**

- **Euroopan parlamentti: väh. 35 % v. 2030, lisäksi kaava (Annex Ia) jäsenvaltiokohtaisten osuuksien laskemiseksi, jos kansallisten suunnitelmien mukaiset tavoitteet riittämättömiä**

Uusiutuvan energian osuuden laskentaan käytettevä kaava (EP:n Annex Ia)

Parlamentti ehdottaa RED II:n liitteeksi kunkin jäsenvaltion uusiutuvan energian osuuden laskentaan käytettävään kaavaan 4 komponenttia, joiden perusteella laskettavista luvuista saadaan kunkin jäsenvaltion uusiutuvan energian vähimmäisosuus vuodelle 2030. Kaavaa sovellettaisiin, jos jäsenvaltioiden komissiolle ilmoittamat kansalliset tavoitteet eivät yhdessä riitä saavuttamaan EU:n yhteistä tavoitetta (ns. *gap filling)*:

1) **Kaikkiin jäsenvaltioihin sovellettava samasuuruinen lisäys vuoden 2020 tavoitteesta vuoden 2030 tavoitteeseen (ns. *flat rate*)**

2) **BKT/hlö, jossa verrataan kunkin jäsenvaltion BKT/hlö indeksiä EU:n keskiarvoon**

3) **Kunkin jäsenvaltion uusiutuvan energian potentiaalia kuvaava komponentti.**

4) **Kunkin jäsenvaltion sähkön ulkomaanyhteyksien määrää kuvaava komponentti**

Kaavan komponentit

	Komponentti	Kuvaus	Komponentin painoarvo kaavassa	Komponentin katto
1	Kaikille jäsenvaltioille samasuuruinen lisäys vuoden 2020 tavoitteesta vuoden 2030 tavoitteeseen (ns. **flat rate**)	Esim. Suomen vuoden 2020 tavoite on 38 % ja EU:n tavoite 20 %, joten EU:n tavoitteen nosto vuodelle 2030 30 %:iin tarkoittaisi Suomelle tämän komponentin 100 %:n panoarvolla 48 %. Painoarvolla 30 % ”flat rate” –komponentin lisäys 2020 tavoitteeseen olisi kaikille jäsenvaltioille 3 %.	30 %	
2	**BKT/hlö**	Jos jäsenvaltioin BKT/hlö indeksi on yli 150 verrattuna EU:n keskiarvoon tämän komponentin katto on 150 %.	30 %.	Komponentin katto on 150 %
3	**Uusiutuvan energian potentiaalia** kuvaava komponentti	Verrataan kunkin jäsenvaltion vuoden 2020 uusiutuvan energian tavoitetta komission PRIMES skenaarion mukaiseen uusiutuvan energian osuuteen vuonna 2030.	30 %.	Tälle komponentille ei ole asetettu kattoa
4	**Ulkomaanyhteyksien määrää** kuvaava komponentti	Verrataan kunkin jäsenvaltion ulkomaanyhteyksien siirtokapasiteetin ja asennetun sähköntuotantokapasiteetin suhdelukua EU:n keskiarvoon. Jos ulkomaanyhteyksien määrää kuvaava indeksi on yli 150 % verrattuna EU:n keskiarvoon, tämän komponentin katto on 150 %.	10 %.	Komponentin katto on 150 %.

RED II, keskeisiä neuvottelukysymyksiä trilogeissa

- EU:n uusiutuvan energian **tavoite vuodelle 2030**
- **Kaavan käyttö** komission arvioidessa jäsenvaltioiden asettamien uusiutuvan energian tavoitteiden riittävyyttä EU:n yhteisen tavoitteen saavuttamisen kannalta
- Uusiutuvan **sähkön tukijärjestelmien osittainen avaaminen** toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville uusiutuvaa sähköä tuottaville laitoksille
- **Omaan käyttöön** uusiutuvaa energiaa/sähköä **tuottavien kuluttajien kohtelu**
- Uusiutuvalla energialla tuotetun **lämmityksen ja jäähdytyksen** lisäämistavoitteen taso
- **Liikenteessä käytettävä uusiutuva energia**, mm. miten velvoitteet voidaan toimeenpanna, tavoitteiden taso, kertoimien käyttö
- Ruoka- ja rehupohjaisten biopolttoaineiden katto ja palmuöljyn käytön rajoittaminen

Lisäksi **biomassan energiakäytön** osalta mm.

- Jätehierarkian soveltaminen
- Raaka-ainemarkkinoiden vääristämisen välttäminen bioenergian politiikkatoimissa
- Mahdollisuus poistaa kehittyneiden biopolttoaineiden raaka-aineiksi kelpaavia aineita liitteen IX A osasta

Suomen kantojen täsmennyksiä ja täydennyksiä U-kirjelmän kantoihin (1/2)

- Suomi voi hyväksyä **osana kokonaisratkaisua** EU:n uusiutuvan energian **tavoitteen noston 30 %:iin** vuonna 2030 edellyttäen, että **Suomen tavoite ei nouse yli 50 %:iin**

- Parlamentin kaava tarkoittaisi Suomelle todennäköisesti hieman yli 50 %:n tavoitetta (ns. *gap filling*), jos EU:n tavoite nousisi 30 %:iin
  - **Kaavaan muutoksia** tai **voidaan ottaa huomioon** hallintomalliasetuksessa mainitut **muut relevantit olosuhteet**
  - Kaava **ohjeellinen**, ensisijaisesti hallintomalliasetukseen
  - Jos kaava RED II:n liitteenä, selkeästi ohjeellinen ja käyttöön ainoastaan tilanteessa, jossa jäsenvaltioiden asettamat uusiutuvan energian tavoitteet eivät yhteisesti ole saavuttamassa EU:n tavoitetta

- Suomi voi osana kokonaisratkaisua hyväksyä **myös EU:n hieman yli 30 %:n tavoitteen** vuodelle 2030, jos Suomen tavoite ei nouse yli 50 %:iin

Suomen kantojen täsmennyksiä ja täydennyksiä U-kirjelmän kantoihin (2/2)

Bioenergia ja liikenteen biopolttoaineet

- **Jätehierarkia ja raaka-ainemarkkinat**
  - Suomi voi hyväksyä ratkaisun, joka edellyttää **jäsenvaltiota ottamaan ne huomioon politiikkatoimissaan** ja joka mahdollistaa kansallisten olosuhteiden huomioon ottamisen niiden soveltamisessa

- Liikenteen **kehittyneitä biopolttoaineita** valmistavien biojalostamoiden investointien kannalta Suomen kannalta tärkeää:
  - Suomi kannattaa neuvoston näkemystä kunnianhimoisempia tavoitteita ja erityisesti liitteen IX A osan **kehittyneille biopolttoaineille alatavoitetta jo vuodesta 2021 tai vuodesta 2022 alkaen**
  - Suomi **vastustaa mahdollisuutta poistaa** kehittyneiden biopolttoaineiden raaka-aineiksi kelpaavia **aineita** liitteen IX A osasta